Gemeente Bergen op Zoom

Ontwerpbesluit

tot definitieve onttrekking aan de openbaarheid van de weg (voetpad) tussen de Vetterik 4 en de Kannewielseweg 19 in Halsteren

Dit ontwerpbesluit met bijlagen ligt

van 23 maart 2026 tot en met 4 mei 2026

ter inzage

Onttrekking weg aan openbaarheid
(ontwerpbesluit)

Ontwerpbesluit tot definitieve onttrekking aan de openbaarheid van de weg (voetpad) tussen de Vetterik 4 en de Kannewielseweg 19 in Halsteren.

Inleiding
Tussen de Vetterik 4 en de Kannewielseweg 19 in Halsteren loopt van oorsprong een onverhard voetpad. Dit voetpad is onderdeel van een pad dat vroeger werd gebruikt om vanuit het buitengebied naar de kerk in Halsteren te lopen. Het voetpad ligt op percelen van particulieren. De eigenaren van de gronden waarover het pad loopt hebben het pad in 2021 fysiek afgesloten zodat op dit moment geen sprake meer is van een doorgaand pad. In een civielrechtelijke uitspraak uit 2024 heeft de rechtbank Zeeland-West-Brabant vastgesteld dat in geval van het voetpad sprake is van een openbare weg in de zin van artikel 4 van de Wegenwet. De feitelijke en juridische situatie komen niet overeen.

De locatie van het voetpad, gelegen op de percelen met kadastrale aanduiding HSR00D3479 en HSR00D1202, is ingetekend op de bijgevoegde situatietekening (bijlage 1).

Juridisch kader
- De openbaarheid van het voetpad als bedoeld in artikel 4 van de Wegenwet staat door de civiele uitspraak vast.
- In artikel 14 van de Wegenwet staat dat de rechthebbende (eigenaar) van een openbare weg al het verkeer over die weg moet dulden.
- Het college is op grond van een delegatiebesluit bevoegd is om een weg aan de openbaarheid te onttrekken overeenkomstig het bepaalde in artikel 9 van de Wegenwet.
- Artikel 11 lid 2 van de Wegenwet bepaalt dat op de voorbereiding van het besluit Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is.

Motivering
Het te onttrekken voetpad, met een lengte van ca. 50 meter, werd alleen gebruikt door voetgangers. Het onverharde pad is niet opgenomen op de gemeentelijke wegenlegger, wordt niet door de gemeente onderhouden en er liggen geen nutsvoorzieningen onder of nabij. Het voetpad vervult geen ontsluitingsfunctie en/of verbindingsfunctie voor woningen en verkeer. Door de onttrekking aan de openbaarheid wordt de feitelijke en juridische situatie gelijkgetrokken.

Belangenafweging:
- **Verkeersbelangen**: Het pad vervult geen functie voor de afwikkeling van bestemmingsverkeer vanaf de Kannewielseweg, maar fungeerde als voetpad voor directe omwonenden. Het pad kon al enige tijd niet meer gebruikt worden omdat het fysiek door de eigenaren is afgesloten.
- **Alternatieven**: alternatieve looproutes voor voetgangers vanuit de Vetterik naar de Kannewielseweg zijn beschikbaar via de oostelijke ontsluiting, wat de impact van onttrekking beperkt. De onttrekking raakt feitelijk alleen de bewoners aan de Vetterik op nummer 5 en 3. De exacte impact van de onttrekking op gebruikers is minimaal

aangezien de gebruikelijke oostelijke route naar de Kannewielseweg, vanaf de Vetterik nr. 5, een afstand van ca. 140 meter bedraagt.

- **Veiligheid**: De ontsluiting op de Kannewielseweg via de oostelijke route is hierbij onderzocht. De Vetterik leent zich niet voor hard rijden, nu het een onverharde doodlopende weg betreft. Dit maakt dat het voor voetgangers niet onveilig is om via de Vetterik in oostelijke richting op de Kannewielseweg te ontsluiten.
- **Effecten op omwonenden/gebruikers**: De onttrekking heeft beperkte invloed op de bereikbaarheid en het gebruiksgemak voor directe omwonenden en andere gebruikers nu het voetpad al enige tijd is afgesloten. Zoals uit de rechtsoverwegingen van de uitspraak van de civiele rechter volgt hebben omwonenden onvoldoende belang bij openstelling. Het argument dat het openhouden van wandelpaden goed is voor de mentale en fysieke gezondheid is onvoldoende om het open te houden. Andere belangen zijn het college niet gebleken.
- **Belangen van de eigenaren**: Het pad is te goeder trouw fysiek afgesloten door de eigenaren (plaatsing poort, haag op erfgrens). Niet onttrekken betekent dat de beplanting moet worden verwijderd, de doorgang moet worden hersteld en verkeer moet worden geduld. Het pad loopt over hun eigendommen langs hun huizen, beïnvloedt hun woongenot en geeft een gevoel van onveiligheid.
- **Historische betekenis pad**: Dat sprake is geweest van een pad is op basis van de luchtfoto's duidelijk. Dat er sprake is van een historisch 'kerkepad' is op basis van historische kaarten, waarop wel degelijk onverharde paden staan aangegeven, niet direct aantoonbaar. Daarnaast speelt hier vooral het belang van een bepaalde looproute of openbare doorgang en was er ook voor de wijzigingen geen sprake meer van een gaaf bewaard gebleven cultuurhistorisch waardevol deel van een eventueel kerkepad. Door alleen de afsluiting te verwijderen wordt dat ook niet hersteld.
- **Verhouding tot civiele vonnis**: Het civiele vonnis bevestigt de openbaarheid, maar legt de eigenaren geen verplichting tot openstelling op. Dat vonnis staat er niet aan in de weg dat een zelfstandige afweging wordt gemaakt tot onttrekking aan de openbaarheid.
- **Evenredigheid:** Beoordeeld is of de afsluiting evenredig is tot de met het besluit beoogde doel. Van een pad is geen sprake meer. Verkeerskundig heeft het pad voor de gemeente geen betekenis. Hoewel omwonenden geen gebruik meer kunnen maken van het pad, wordt dit niet onevenredig geacht omdat vanuit de Vetterik voor voetgangers nog steeds binnen acceptabele loopafstand ontsluiting mogelijk is op de Kannewielseweg.

Aan de belangen van de eigenaren komt een grote betekenis toe. Minder woongenot en veiligheidsgevoel valide argumenten zijn welke de onttrekking aan de openbaarheid van het voetpad rechtvaardigen. Het individueel belang van de eigenaren bij onttrekking aan de openbaarheid, dient naar ons oordeel zwaarder te wegen dan het algemeen belang, recreatieve mogelijkheden en ontsluiting, dat gediend is met behoud van de openbaarheid van het voetpad.

De historische en culturele status van het voetpad is hierin meegewogen. Het onverharde voetpad is thans geen onderdeel van een gaaf bewaard gebleven historische wegenstructuur die behouden zou moeten blijven.

Gelet op het voorgaande zijn er geen belemmeringen om het voetpad aan de openbaarheid te onttrekken.

Ontwerpbesluit

I. Het voetpad tussen de Vetterik 4 en de Kannewielseweg 19 definitief aan de openbaarheid onttrekken overeenkomstig de bij dit besluit behorende afbeelding.
II. Voor de totstandkoming van het onttrekkingsbesluit toepassing te geven aan Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (de uniforme openbare voorbereidingsprocedure).
III. Dit ontwerpbesluit bekend te maken in het Gemeenteblad en gedurende 6 weken ter inzage te leggen.

Procedure

Ter inzage
Dit ontwerpbesluit met bijlagen ligt met ingang van 23 maart 2026 tot en met 4 mei 2026 ter inzage in de centrale hal van het stadskantoor aan de Jacob Obrechtlaan 4 in Bergen op Zoom.

Zienswijzen
Zienswijzen op voorliggend ontwerpbesluit kunnen gedurende bovengenoemde termijn van terinzagelegging, dus tot en met 4 mei 2026, door belanghebbenden naar voren worden gebracht. De zienswijzen worden betrokken bij het definitieve besluit.

Deze zienswijzen kunnen schriftelijk en indien gewenst ook mondeling worden ingediend. Schriftelijke zienswijzen kunt u sturen naar het college van burgemeester en wethouders, Postbus 35, 4600 AA Bergen op Zoom

Voor het indienen van een mondelinge zienswijze dient u een afspraak te maken via telefoonnummer 140164. Om termijnoverschrijding te voorkomen is het verzoek om uiterlijk 14 dagen vóór afloop van de inzagetermijn hiervoor een afspraak te maken.

..... 2026

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BERGEN OP ZOOM

secretaris, burgemeester,

mevr. mr. C.G. Jacobs Mevr. drs. M. Mulder MSc

Bijlage 1

AFBEELDING Het voetpad, gelegen op de percelen met kadastrale aanduiding HSR00D3479 en HSR00D1202, is geel //// gearceerd.

Memo

Datum	16 februari 2026	Onderwerp	
Van	[redacted]	Toestel	0164 - [redacted]
Afdeling	Ruimtelijke Ontwikkeling en Vergunningverlening, Ruimtelijke Ontwikkeling	Aan	portefeuillehouder
		Cc	[redacted]

Onttrekking voetpad Vetterik in Halsteren aan de openbaarheid

1. Aanleiding

Tussen de Vetterik 4 en de Kannewielseweg 19 in Halsteren loopt van oorsprong een voetpad. Dit voetpad (onverhard karrespoor met een lengte van ca. 50 meter) is onderdeel van een pad dat vroeger werd gebruikt om naar de kerk in Halsteren te lopen, oftewel een 'kerkepad'. Het voetpad loopt over percelen van particulieren. De eigenaren van de gronden waarover het pad loopt hebben het pad in 2021 fysiek afgesloten door een heg en een poort, zodat momenteel geen sprake meer is van een doorgaand pad. Het betreft geen pad dat op de gemeentelijke wegenlegger staat en is ook nooit door de gemeente onderhouden. Omwonenden en de dorpsraad Halsteren hebben bij brief van 14 november 2025 (bijgevoegd) verzocht om handhaving van de openbaarheid, mede naar aanleiding van een civiele procedure waarbij de rechtbank tot het oordeel komt dat sprake is van een openbaar pad.

Links: luchtfoto van de situatie in 2021. Rechts: de situatie in 2025

2. Juridisch kader

De civiele rechter heeft op verzoek van omwonenden van de Vetterik vastgesteld dat het om een pad gaat dat gedurende 30 jaar toegankelijk is geweest en het derhalve gaat om een openbare weg in de zin van artikel 4, eerste lid van de Wegenwet.[1] Deze uitspraak zal – ook al was de gemeente geen partij in deze procedure – gerespecteerd moeten worden. Volgens artikel 14 van de Wegenwet moet de rechthebbende (eigenaar) van een openbare weg al het verkeer over die weg dulden. Artikel 2.10 van de APV bepaalt dat het is verboden op of aan de weg of een weggedeelte voorwerpen te plaatsen en/of de weg of een weggedeelte anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan. Dit betekent dat een openbare weg niet zomaar afgesloten mag worden. Het afsluiten van een openbare weg levert een overtreding op van de Wegenwet en de APV waartegen (bestuursrechtelijk) gehandhaafd dient te worden.

Op basis van het vonnis van de civiele rechter is vastgesteld dat het pad een openbare weg betreft. De rechter heeft echter geen verplichting opgelegd aan de eigenaren om het pad open te stellen of aan te passen; de vordering tot openstelling is afgewezen. Het pad loopt door privéterrein en langs de voordeur van de betreffende bewoners. Feitelijk moeten de grondeigenaren dus dulden dat het pad als zodanig gebruikt wordt. Omwonenden proberen nu langs de bestuursrechtelijke weg om openbaarheid af te dwingen. Aangezien een beginselplicht tot handhaving geldt, dient gehandhaafd te worden, tenzij het pad aan de openbaarheid wordt onttrokken. Voornoemde uitspraak staat er niet aan in de weg dat het college een zelfstandige afweging maakt tot onttrekking aan de openbaarheid, zorgvuldig gemotiveerd. In dat geval wordt de feitelijke en juridische situatie gelijkgetrokken omdat van een openbaar pad geen sprake meer is.

Een weg die eenmaal openbaar is, kan niet zomaar aan de openbaarheid worden onttrokken. Hiervoor moet de procedure worden doorlopen die is opgenomen in artikel 9 e.v. van de Wegenwet. Artikel 9 Wegenwet bepaalt dat het formeel onttrekken van een weg aan het openbaar verkeer uitsluitend kan plaatsvinden bij besluit van de gemeenteraad. In 2011 heeft de raad een delegatiebesluit genomen en de bevoegdheid om wegen aan de openbaarheid te onttrekken aan het college gedelegeerd.[2] Het college heeft een discretionaire bevoegdheid, maar moet een zorgvuldige belangenafweging maken en het besluit deugdelijk motiveren. Het is vaste jurisprudentie dat het bevoegd gezag veel beleidsruimte toekomt bij een wegonttrekking, mits dit besluit zorgvuldig wordt onderbouwd en belangen van derde hierin worden meegenomen en worden afgewogen.[3] De rechter toetst of de nadelige gevolgen van het besluit niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen en of het college in redelijkheid tot het besluit heeft kunnen komen. Uit jurisprudentie volgt ook dat voor het besluit tot onttrekking van een weg(deel) geen dringende reden hoeft te bestaan. Het besluit dient dus een motivering te bevatten waarin de belangen van de eigenaren worden afgewogen tegen de belangen van de omwonende.

3. Overwegingen (juridisch, feitelijk, belangenafweging)

De overwegingen en belangenafweging om te komen tot het ontwerpbesluit worden hierna uiteengezet.

Verkeersbelangen
Het pad vervult geen functie voor de afwikkeling van bestemmingsverkeer vanaf de Kannewielseweg, maar fungeerde als voetpad voor directe omwonenden. Het pad kon al enige tijd niet meer gebruikt worden omdat het fysiek door de eigenaren is afgesloten.

alternatieve looproutes voor voetgangers vanuit de Vetterik naar de Kannewielseweg zijn beschikbaar via de oostelijke ontsluiting, wat de impact van onttrekking beperkt. De

[1] Uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant van 20 maart 2024, C/02/406971 / HA ZA 23-111.
[2] Delegatiebesluit van 30 juni 2011, RVB11-0043 (https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR107784/1).
[3] Zie hierbij de uitspraak van de Afdeling van 27 december 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:4268).

onttrekking raakt feitelijk alleen de bewoners aan de Vetterik op nummer 5 en 3. De exacte impact van de onttrekking op gebruikers is minimaal aangezien de gebruikelijke oostelijke route naar de Kannewielseweg, vanaf de Vetterik nr. 5, een afstand van ca. 140 meter bedraagt. De Vetterik leent zich niet voor hard rijden, nu het een onverharde doodlopende weg betreft. Dit maakt dat het niet onveilig is om via de Vetterik in oostelijke richting op de Kannewielseweg te ontsluiten.

Effecten op omwonenden/gebruikers
De onttrekking heeft beperkte invloed op de bereikbaarheid en het gebruiksgemak voor directe omwonenden en andere gebruikers nu het voetpad al enige tijd is afgesloten. Zoals uit de rechtsoverwegingen van de uitspraak van de civiele rechter volgt hebben omwonenden onvoldoende belang bij openstelling. Het argument dat het openhouden van wandelpaden goed is voor de mentale en fysieke gezondheid is onvoldoende om het open te houden. Andere belangen zijn niet gebleken.

Belangen van de eigenaren
Het pad is te goeder trouw fysiek afgesloten door de eigenaren (plaatsing poort, haag op erfgrens). Niet onttrekken zou inhouden dat ze de beplanting moeten verwijderen, de doorgang moeten herstellen en verkeer moeten dulden. Het pad loopt over hun eigendommen langs hun huizen en beïnvloedt hun privacy. Er geldt ten aanzien van de percelen een (zakelijk) recht. Dit recht is als kwalitatieve verplichting ingeschreven bij het Kadaster. Derden kunnen zich hierop echter niet beroepen omdat dit geldt jegens de gemeente.

Historische betekenis pad
Dat er sprake is geweest van een pad is op basis van de luchtfoto's duidelijk. Dat er sprake is van een historisch 'kerkepad' is op basis van historische kaarten, waarop wel degelijk onverharde paden staan aangegeven, niet direct aantoonbaar. Daarnaast speelt hier vooral het belang van een bepaalde looproute of openbare doorgang en was er ook voor de wijzigingen geen sprake meer van een gaaf bewaard gebleven cultuurhistorisch waardevol deel van een eventueel kerkepad. Door alleen de afsluiting te verwijderen wordt dat ook niet hersteld.

Evenredigheid
Beoordeeld moet worden of de afsluiting evenredig is tot de met het besluit beoogde doel. Van een pad is geen sprake meer. Verkeerskundig heeft het pad voor de gemeente geen betekenis. Hoewel omwonenden geen gebruik meer kunnen maken van het pad, wordt dit niet onevenredig geacht omdat vanuit de Vetterik voor voetgangers nog steeds binnen acceptabele loopafstand ontsluiting mogelijk is op de Kannewielseweg.

De feiten en omstandigheden en juridische conclusies bieden een solide onderbouwing voor het voorstel om het pad formeel aan de openbaarheid te onttrekken, zodat de feitelijke situatie (afsluiting) in overeenstemming wordt gebracht met de juridische status en handhavingsverzoeken kunnen worden afgewezen.

4. Procedurele bepalingen (terinzagelegging, zienswijzen)

Op een onttrekking als bedoeld in artikel 9 van de Wegenwet is de uitgebreide procedure uit Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het ontwerpbesluit tot onttrekking wordt bekendgemaakt in het digitale Gemeenteblad en gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Belanghebbenden kunnen schriftelijk of mondeling zienswijzen indienen over het ontwerpbesluit [4]. Het college is verplicht deze zienswijzen en de daarin aangedragen belangen zorgvuldig te betrekken bij de besluitvorming. Na definitieve vaststelling van het besluit geldt het pad niet langer als openbare weg. Tegen het definitieve besluit kan beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter.

[4] Zie de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant, d.d. 19-04-2024, (ECLI:NL:RBZWB:2024:2578).

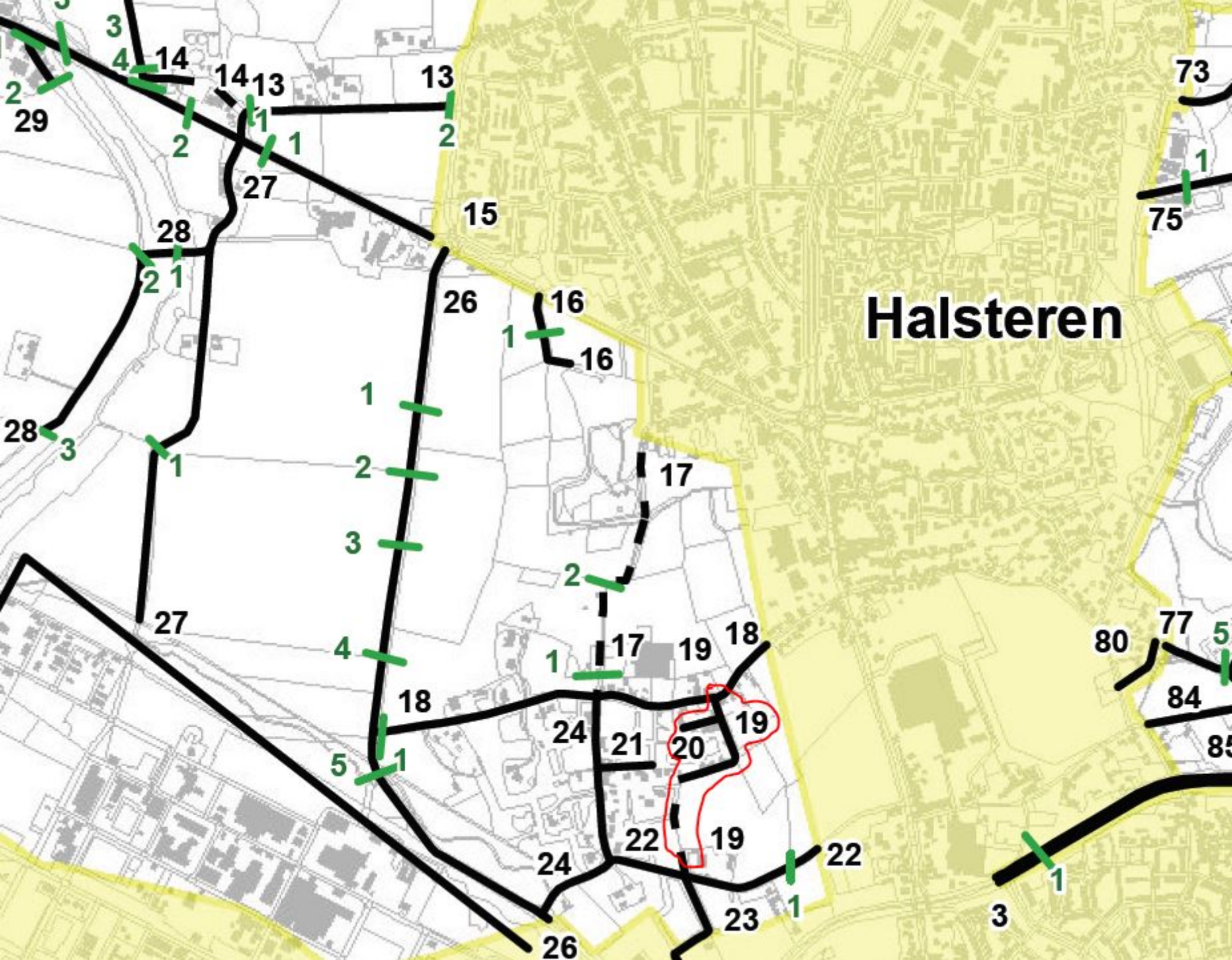
Halsteren
29
14
14
13
13
27
15
28
26
16
16
28
17
27
17
19
18
18
24
21
20
19
22
19
22
24
23
26
73
75
80
77
84
3

I	II	III	IV	Va	Vb	Vb	Vb	Vc	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Nummer van de weg (of van de brug)	**Naam waaronder de weg (of de brug) bekend staat.**	**Eindpunten en richting van de weg (of van de brug).**	**Beperkingen in het gebruik vande weg (of van de brug) als bedoeld in artikel 6 van de Wegenwet: alsmede de afschuttingen, welke zich op de weg bevinden.**	**Aard van de verharding (of aangegeven, dat de weg onverhard is).**	**Breedte in meters van de verharding of van de verschillende soorten van de verharding**	**Breedte in meters van de verharding of van de verschillende soorten van de verharding**	**Breedte in meters van de verharding of van de verschillende soorten van de verharding**	**Lengte van de verschillende delen in meters langs de as van de weg gemeten.**	**De zich in de weg bevindende bruggen en duikers, met vermelding van hun aard, hoofdafmetingen en samenstelling, of aard, hoofdafmeting en samenstelling van de onder afzonderlijk nummer opgegenomen bruggen.**	**De onderhoudsplichtigen van de weg (of van de brug) en van de zich in de weg bevindende bruggen en duikers (of wel de kadastrale percelen, of de gedeelten van percelen, waarop de verplichting rust).**	**Omvang van de onderhoudsplicht. (Hieronder op te nemen de verplichtingen ten aanzien van de verharding, kunstwerken, beplantingen, enz. voor zoveel nodig en mogelijk met verwijzing naar de kolommen IV, Va, Vb, Vc, en VI)**	**Degenen, die tot het onderhoud hebben bij te dragen (of wel de kadastrale percelen of gedeelten van de percelen, waarop deze verplichting rust) met vermelding van de hoegrootheid van de bijdrage.**	**Het gezag, dat volgens de artikelen 16 en 17 van de Wegenwet heeft te zorgen, dat de weg (of de brug) in goede staat verkeert.**	**Aanmerkingen**	**Aanduiding van de wijzigingen in de legger aangebracht, met verwijzing naar de desbetreffende (eerste, tweede, derde... enz.) wijzigingslegger.**
20	Vetterik.	Van weg nr.19 in zuidwestelijke richting tot de zuidwesthoek van het perceel Halsteren sectie D nr.3020.	Geen							Het perceel Halsteren sectie D nr. 3020.	Het onderhoud in zijn gehele omvang.		De gemeente Bergen op Zoom.		
20					7,00/3,40			4							
20				Waaiervormig beginnend: puin en grind	3,40/3,00			40							
20				puin en grind	2,5			54							
20				puin en grind							De rechthebbenden op de aanwezige beplanting hebben het onderhoud daarvan in zijn gehele omvang.				

Advies ruimtelijk initiatief – cultuurhistorie: kerkenpad Vetterik te Halsteren

Aanleiding
Er is een bij het college van burgemeester en wethouders een handhavingsverzoek ingediend naar aanleiding van het afsluiten van een voormalig voetpad met een hek/poort. Het voetpad zou een relict zijn geweest van een historisch kerkenpad, dat in het verleden werd gebruikt door kerkgangers om naar de kerk in Halsteren te lopen. De afdeling erfgoed is gevraagd om uit oogpunt van cultuurhistorie te adviseren over het handhavingsverzoek.

De casus heeft betrekking op het gedeelte tussen de Kannewielseweg en de Vetterik, dat in noord-zuidelijke richting langs de voorzijde van de woning loopt. In de rapportage van de toezichthouders zijn foto's opgenomen van de actuele situatie.

Kerkenpad Vetterik/Stapelakker

Historische kerkenpaden zijn bijzondere cultuurhistorische relicten die het behouden waard kunnen zijn. Het waren vaak onverharde paden in het buitengebied die gehuchten en buurtschappen verbonden met de dorpskern waar de kerk zich bevond. In een tijd waarin veel bewoners van het buitengebied hoofdzakelijk te voet moesten reizen, vormden deze paden een belangrijke infrastructuur. Tegenwoordig zijn dergelijke onverharde paden belangrijk voor de identiteit en kwaliteit en biodiversiteit van het buitengebied. De paden hebben van oudsher ook een maatschappelijke betekenis. De paden liepen vaak langs perceelsgrenzen en over landbouwgronden en weilanden en het beheer was vaak een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Op oude kaarten is een onverhard pas te herkennen in de vorm van een stippellijn. Op de kaart uit de Atlas van Kuijper uit 1866 is een pad zichtbaar vanuit het zuiden (bij de aanduiding 'Noordgeest') via Stapelakker en de weg Spinolaberg richting de Kannewielseweg. Vanaf de Kannewielseweg liep het pad door richting de Tholenseweg. Het noordelijke deel van dit tracé vanaf de Kannewielseweg is nog relatief gaaf bewaard gebleven (huidige Klaverblokken). Op kadastrale kaarten vanaf ca. 1830 is het noordelijke gedeelte van dit tracé nog nauwkeuriger te volgen.

Ten zuiden van de Kannewielseweg is op het kadastraal minuutplan ook een tracé van een onverhard pad te volgen. Dat loopt via de huidige Vetterik (noord-zuid) en buigt naar het westen af richting Spinolaberg. Ondanks dat er langs de westzijde van het buurtschap geen pad is weergegeven, kan er evenwel een informeel pad langs deze zijde gelopen hebben. Aan de hand van de beschikbare informatie is dit echter niet vast te stellen.

Op latere historisch topografische kaarten zijn de voetpaden moeilijker te traceren, dit ligt voornamelijk aan de beperkte nauwkeurigheid en detaillering van deze kaarten. Daarnaast zijn historische kaarten niet per definitie 100% betrouwbaar. Topografische kaarten uit ca. 1900 en ca. 1950 laten aan de westzijde van jet buurtschap Vetterik geen onverharde weg zien, maar een groene strook. Daarmee wordt een houtopstand of haag aangeduid. Wel is er een wegtracé te zien langs de oost- en zuidzijde van de Vetterik en zijn andere delen van onverharde paden als stippellijn aangeduid, in lijn met de paden zoals die op de kadastrale kaarten zijn weergegeven.

Op luchtfoto's uit 2021 en 2025 is goed zichtbaar dat in 2021 nog sprake was van een doorgaand verhard pad vanaf de Kannewielseweg naar de zuidzijde van Vetterik. In 2025 is die situatie niet meer herkenbaar.

Kaart van de gemeente Halsteren uit de Atlas van Kuijper, 1866. De stippellijnen op de kaart geven voetpaden in het gebied weer. Vanaf Bron: West-Brabants Archief.

Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan 1811-1832, gemeente Halsteren, sectie C, blad 02. De rode stippellijn geeft het noordelijke deel
van het tracé weer en staat als voetpad aangegeven op de kaart. Bron: Beeldbank Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

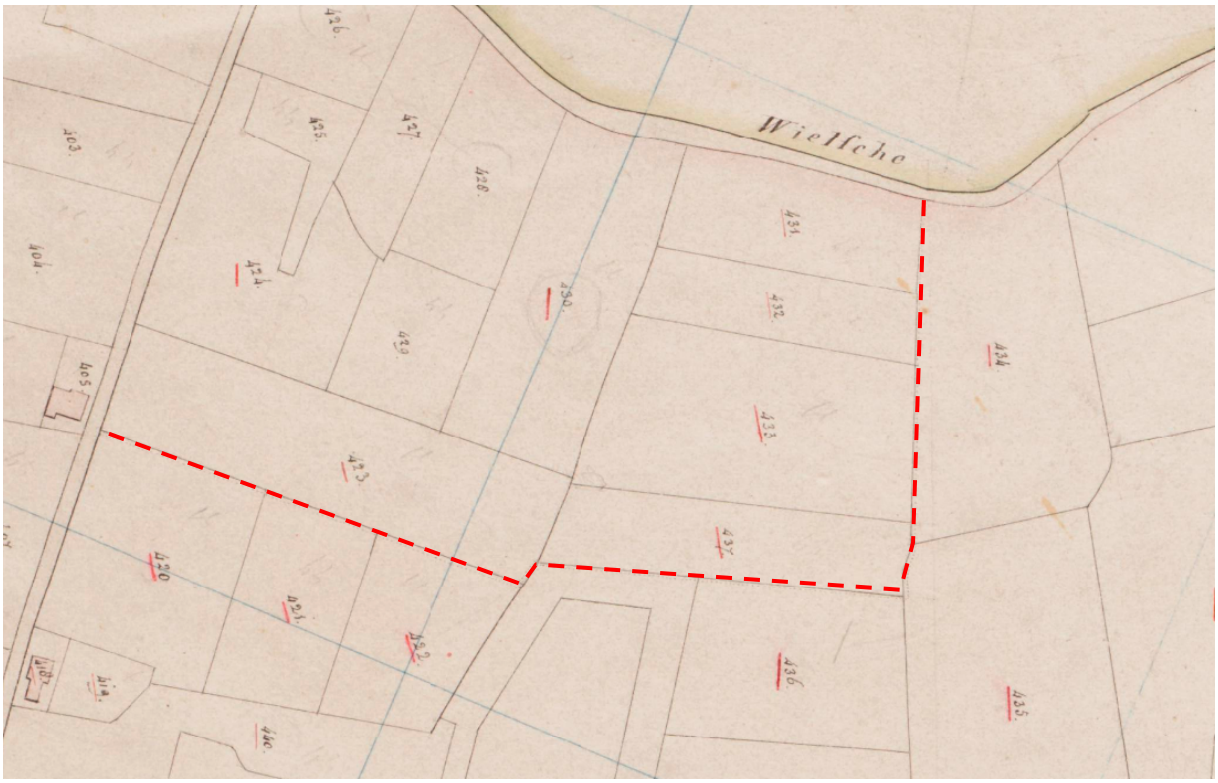

Uitsnede van het Kadastraal Minuutplan 1811-1832, gemeente Halsteren, sectie D, blad 02. De rode stippellijn geeft het zuidelijke deel
van het tracé weer en staat als voetpad aangegeven op de kaart. Bron: Beeldbank Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

Links: historisch topografische kaart ca. 1900. Rechts: historisch topografische kaart ca. 1950. Bron: www.topotijdreis.nl.

Links: luchtfoto van de situatie in 2021. Rechts: de situatie in 2025.

Advies cultuurhistorie

Op basis van bovenstaande informatie is het advies uit oogpunt van cultuurhistorie niet te handhaven. Dat er sprake is geweest van een pad is op basis van de luchtfoto's duidelijk. Dat er sprake is van een historisch kerkenpad is op basis van historische kaarten niet direct aantoonbaar, waarop wel degelijk onverharde paden staan aangegeven. Daarnaast speelt hier vooral het belang van een bepaalde looproute of openbare doorgang en was er ook voor de wijzigingen geen sprake meer van een gaaf bewaard gebleven cultuurhistorisch waardevol deel van een eventueel kerkenpad. Door alleen de afsluiting te verwijderen wordt dat ook niet hersteld.

ECLI:NL:RBZWB:2024:1995

Instantie	Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Datum uitspraak	20-03-2024
Datum publicatie	28-03-2024
Zaaknummer	C/02/406971 / HA ZA 23-111
Rechtsgebieden	Verbintenissenrecht
Bijzondere kenmerken	Bodemzaak
Inhoudsindicatie	verklaring voor recht dat het pad op het perceel van gedaagden een openbare weg betreft. De vordering tot het openstellen van dit pad wordt afgewezen wegens gebrek aan belang bij deze vordering.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

RECHTBANK Zeeland-West-Brabant

Civiel recht

Zittingsplaats Middelburg

Zaaknummer: C/02/406971 / HA ZA 23-111

Vonnis van 20 maart 2024

in de zaak van

[eiseres] ,
te [plaats] ,
eisende partij,
hierna te noemen: [eiseres] ,
advocaat: mr. T. Kroes te Utrecht,

tegen

1 [gedaagde 1] ,

te [plaats] ,
2. [gedaagde 2],

te [plaats] ,

gedaagde partijen,

hierna samen te noemen: [gedaagde 1] en [gedaagde 2] ,

advocaat: mr. M. Holland te Enschede.

1 De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

het tussenvonnis van 28 juni 2023,

de akte inbreng nadere productie van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] ,

de mondelinge behandeling van 11 januari 2024, waarvan door de griffier aantekeningen zijn gemaakt,

de ter gelegenheid van de mondelinge behandeling door de beide advocaten voorgedragen en overgelegde spreekaantekeningen.

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2 De feiten

2.1. [eiseres] is eigenaar van de woning aan de [adres 1] te [plaats] , kadastraal bekend [gemeente] [perceel 1] . Zij woont daar sinds 1997.

2.2. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] zijn in 2019 eigenaar geworden van de woning aan de [adres 2] te [plaats] , kadastraal bekend [gemeente] [perceel 2] .

2.3. De [weg 1] is met de auto toegankelijk vanaf de [weg 2] maar is een doodlopende weg. De [weg 1] heeft een noordelijke tak, gelegen ten noorden van de percelen [perceel 3] , [perceel 4] , [perceel 5] en [perceel 1] en een zuidelijke tak, gelegen ten zuiden van de percelen [perceel 6] , [perceel 7] , [perceel 8] en [perceel 9] . Vanaf het einde van de zuidelijke tak loopt een voetpad naar de [straat] .

[afbeelding geanonimiseerd]

3 Het geschil

3.1. [eiseres] vordert bij uitvoerbaar bij voorraad te verklaren vonnis:

a. voor recht te verklaren dat het pad althans het ingetekende gedeelte van het erf van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] zoals aangegeven op de kaart van het kadastrale veldwerk die als productie 8 bij de dagvaarding in het geding is gebracht, dient te worden aangemerkt als openbare weg in de zin van artikel 4 van de Wegenwet,

b. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] te veroordelen om binnen 30 dagen na het te wijzen vonnis de op de bewuste strook grond, als weergegeven in productie 8 bij de dagvaarding, aangebrachte zaken, werken en beplantingen van die strook grond te verwijderen en verwijderd te houden, althans

voormelde strook grond vrij te houden van blokkades en belemmeringen, zulks op straffe van verbeurte van een dwangsom van 1.500,00 per dag of gedeelte daarvan dat [gedaagde 1] en [gedaagde 2] in gebreke blijven aan deze veroordeling te voldoen,

c. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] te veroordelen in de proceskosten, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf de 15e dag na dagtekening van het te wijzen vonnis.

3.2. [eiseres] heeft aan haar vordering ten grondslag gelegd dat het pad een openbare weg is in de zin van artikel 4 van de Wegenwet. Het afsluiten van deze openbare weg door [gedaagde 1] en [gedaagde 2] is in strijd met de wet- en regelgeving omtrent openbare wegen en is aan te merken als een onrechtmatige handeling tegenover [eiseres] en/of derden.

3.3. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] voeren verweer. Zij concluderen tot niet-ontvankelijkheid van [eiseres] , dan wel tot afwijzing van de vorderingen van [eiseres] , met uitvoerbaar bij voorraad te verklaren veroordeling van [eiseres] in de kosten van deze procedure.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover nodig, nader ingegaan.

4 De beoordeling

Openbare weg

4.1. [eiseres] heeft onderstaande kadastrale kaart als productie 8 in het geding gebracht.

[afbeelding geanonimiseerd]

Hoewel het hierop ingetekende pad loopt over zowel het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] als het perceel van de eigenaren van de [adres 3] , heeft de onderhavige vordering alleen betrekking op het deel van het pad dat loopt over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] . [gedaagde 1] en [gedaagde 2] stellen zich op het standpunt dat [eiseres] geen belang heeft bij haar vordering omdat toewijzing van de vordering geen effect heeft. [eiseres] zou zich dan immers nog steeds niet over het pad naar de [weg 2] kunnen begeven, omdat de doorgang wordt geblokkeerd door de eigenaren van de [adres 3] . Dit verweer slaagt niet. [eiseres] heeft ter zitting aangevoerd dat de eigenaren van de [adres 3] geen bezwaar hebben tegen het gebruik van het pad. Zij hebben toegezegd dat zij het pad weer toegankelijk zullen maken indien de rechtbank in deze procedure beslist dat het een openbaar pad is. [eiseres] heeft daarom alleen een vordering ingesteld ten aanzien van het deel van het pad dat loopt over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] . Nu deze stelling niet gemotiveerd is betwist, gaat de rechtbank uit van de juistheid daarvan. De omstandigheid dat de vordering alleen is ingesteld ten aanzien van het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] brengt in het licht van voornoemde stelling niet met zich dat [eiseres] geen belang heeft bij de vordering.

4.2. De rechtbank dient allereerst te beoordelen of er sprake is van een weg. In artikel 1 van de Wegenwet is bepaald dat onder een weg ook een voetpad kan worden verstaan. [gedaagde 2] en [gedaagde 1] betwisten dat er sprake is van een pad. Volgens hen is het hun erf dat ontsluit op de openbare weg [weg 1] . Het erf is niet ingericht als een pad nu het niet in een bepaalde richting loopt.

4.3. De rechtbank is met [eiseres] van oordeel dat een weg zich ook op een erf kan bevinden. Dat het niet is ingericht als pad, rechtvaardigt niet de conclusie dat het geen weg kan zijn. Tussen partijen is niet in geschil dat er in het verleden wandelaars en fietsers van de [weg 2] naar de [weg 1] (en omgekeerd) zijn gegaan via het erf van (de rechtsvoorgangers van) [gedaagde 1]

en [gedaagde 2] . De rechtbank is daarom van oordeel dat er sprake is van een weg.

4.4. De vraag die vervolgens beantwoord dient te worden, is of het een openbare weg betreft. Deze vraag dient te worden beantwoord aan de hand van artikel 4 van de Wegenwet. [eiseres] beroept zich op één van de in het artikel genoemde criteria voor een openbare weg, te weten dat de weg na het tijdstip van dertig jaren vóór het in werking treden van de wet, gedurende dertig achtereenvolgende jaren voor een ieder toegankelijk is geweest. Ter onderbouwing van haar stelling beroept zij zich onder meer op verklaringen van omwonenden.

4.5. Hoewel [gedaagde 1] en [gedaagde 2] niet betwisten dat het pad werd gebruikt door wandelaars en fietsers, betwisten zij wel dat het pad voor een ieder toegankelijk was. Volgens hen werd het pad alleen gebruikt door bestemmingsverkeer. De [weg 1] is een doodlopende straat, behoudens het vanaf de zuidelijke tak doorlopende voetpad. Verkeer dat vanaf de [weg 2] de [weg 1] ingaat is dan ook naar haar aard bestemmingsverkeer. Het pad vervult geen functie ten behoeve van het afwikkelen van het openbare verkeer en het dient geen grote onbepaalde publieksgroep.

4.6. De rechtbank is van oordeel dat uit de verklaringen die [eiseres] in het geding heeft gebracht, kan worden afgeleid dat het pad niet alleen werd gebruikt door bewoners van de [weg 1] maar ook door omwonenden woonachtig in straten in de buurt van de [weg 1] niet zijnde bestemmingsverkeer. Het pad was voor iedereen toegankelijk. Ter zitting is vast komen te staan dat er tot enkele jaren geleden een straatnaambord [weg 1] stond aan het begin van het pad ter hoogte van de [weg 2] . Het pad was daarmee ook naar uiterlijke kenmerken ingericht als een openbare weg. Uit de verklaringen die [eiseres] in het geding heeft gebracht kan tenslotte worden afgeleid dat het pad gedurende ten minste 30 achtereenvolgende jaren toegankelijk was.

4.7. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] hebben zich nog beroepen op de uitzondering die is genoemd in het tweede lid van artikel 4 van de Wegenwet. Hierin is bepaald dat er geen sprake is van een openbare weg wanneer er binnen die 30 jaar gedurende een tijdvak van ten minste een jaar duidelijk ter plaatse kenbaar is gemaakt dat de weg slechts ter bede voor een ieder toegankelijk was. Ingevolge lid 3 kan dit kenbaar worden gemaakt door het stellen van opschriften als: eigen weg, particuliere weg, private weg en soortgelijke, of door andere kentekenen. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] stellen zich op het standpunt dat er een bordje met de tekst verboden toegang heeft gehangen bij de ingang van het pad vanaf de [weg 1] . Dit bordje is onlangs door werklieden in verroeste staat aangetroffen in de bosjes in de tuin van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] . [eiseres] heeft echter gemotiveerd betwist dat dit bordje ooit aan het begin van het pad heeft gehangen. Dat het bordje er heeft gehangen volgt ook niet uit de verklaringen die [eiseres] in het geding heeft gebracht. Gelet op dit verweer ligt het op de weg van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] om hun stelling te bewijzen. Zij hebben hiertoe echter geen bewijsaanbod gedaan. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] hebben enkel aangeboden om henzelf en de werklieden als getuigen te laten horen. Zij zouden kunnen verklaren dat het bordje is gevonden in de tuin van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] . Dat dit bordje is gevonden wordt echter niet betwist door [eiseres] . Gesteld noch gebleken is dat [gedaagde 1] en [gedaagde 2] en/of de werklieden ook kunnen verklaren over de periode dat het bordje voor iedereen zichtbaar is geweest en gedurende welke periode dit dan het geval zou zijn geweest. Aan nadere bewijslevering wordt daarom niet toegekomen zodat het verweer van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] op dit punt niet slaagt.

4.8. De conclusie is dan ook dat er sprake is van een openbare weg over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] . [gedaagde 1] en [gedaagde 2] hebben geen afzonderlijk verweer gevoerd tegen de wijze waarop het pad is ingetekend op de kadastrale kaart zoals hiervoor weergegeven onder 4.1. De gevorderde verklaring voor recht dat dat ingetekende pad voor zover dat over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] loopt dient te worden aangemerkt als openbare weg zal dan ook worden toegewezen.

Het weer toegankelijk maken van het pad

4.9. [gedaagde 1] en [gedaagde 2] hebben onrechtmatig gehandeld jegens (onder meer) [eiseres] door het openbare pad af te sluiten, aldus [eiseres] . [eiseres] wenst dat deze onrechtmatige afsluiting ongedaan wordt gemaakt. Zij vordert kort gezegd dat [gedaagde 1] en [gedaagde 2] het pad over hun perceel weer voor iedereen toegankelijk moeten maken. Zij wil via het pad naar de [weg 2] (en omgekeerd) kunnen lopen. Voor een rechtsvordering dient echter voldoende belang te bestaan. Anders dan bij de beoordeling of er sprake is van een openbare weg, dient [eiseres] een individueel belang te stellen bij het kunnen gebruiken van het pad over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] maar dit heeft zij niet gedaan. [eiseres] heeft alleen aangevoerd dat zij het pad wil kunnen gebruiken omdat het een openbare weg betreft en zij daartoe dus een recht heeft. Dit is echter onvoldoende om tot toewijzing van dit deel van de vordering te kunnen komen. Uit de kadastrale kaart volgt dat de woning van [eiseres] grenst aan een deel van de [weg 1] dat leidt naar de [weg 2] . Zij is niet afhankelijk van het pad over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] om de [weg 2] te kunnen bereiken. Zo heeft [eiseres] tijdens de mondelinge behandeling verklaard bijvoorbeeld geen gebruik te hebben gemaakt van het pad om haar kliko aan de [weg 2] te plaatsen. Het pad ligt zelfs verder van haar eigen huis af dan de doorgaande weg [weg 1] . De rechtbank zal de vordering dan ook afwijzen wegens gebrek aan belang.

Conclusie en proceskosten

4.10. Resumerend betekent het voorgaande dat op basis van de vorderingen enerzijds voor recht wordt verklaard dat het onder rov. 4.1 ingetekende pad over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] moet worden aangemerkt als openbare weg. Daarbij merkt de rechtbank op dat in het licht van hetgeen onder rov. 4.1 is uiteengezet geen uitspraak wordt gedaan over het deel van het pad dat loopt over het perceel aan de [adres 3] . Omdat [eiseres] onvoldoende heeft aangetoond een eigen belang te hebben bij de vordering tot kort gezegd het herstel van het pad over het perceel van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] , wordt anderzijds dit deel van de vordering afgewezen.

4.11. Omdat beide partijen gedeeltelijk ongelijk krijgen, zullen de proceskosten tussen hen worden gecompenseerd, in die zin dat iedere partij de eigen kosten draagt.

Tekst

5 De beslissing

De rechtbank

5.1. verklaart voor recht dat het ingetekende gedeelte van het erf van [gedaagde 1] en [gedaagde 2] zoals aangegeven op de kaart van het kadastrale veldwerk die is afgebeeld onder rechtsoverweging 4.1 van dit vonnis dient te worden aangemerkt als openbare weg in de zin van artikel 4 van de Wegenwet,

5.2. compenseert de kosten van de procedure tussen partijen, zodat iedere partij de eigen kosten draagt,

5.3. wijst het meer of anders gevorderde af.

Dit vonnis is gewezen door mr. Bosters en in het openbaar uitgesproken op 20 maart 2024.